

Verlag symposium Bodembreed: sessie Bodem en ondergrond en de Omgevingswet – ervaringen uit de praktijk

Op donderdag 16 mei vond het symposium Bodembreed plaats. Vanuit 'Samen de diepte in' zijn twee deelsessies verzorgd over bodem en ondergrond in de Omgevingswet. Dit is een kort verslag van de middagsessie 'Bodem en ondergrond in de Omgevingswet – ervaringen uit de praktijk'.

Stadsbodemmeester

Met de hedendaagse maatschappelijke opgaven is dit het moment dat de bodemsector actief wordt bij de totstandkoming van omgevingsvisie en -plannen. Oplossingen voor maatschappelijke opgaven zoals klimaatadaptatie, energietransitie, stedelijke ontwikkeling, circulaire economie, duurzame ontwikkeling binnen de landbouwsector leggen een steeds grotere claim op de al overvolle ondergrond. Marco Vergeer staat hier bij stil tijdens zijn presentatie over de zogenaamde stadsbodemmeester. Dat is een persoon of een team dat in een gemeente vroegtijdig meedenkt over de inbreng van bodem bij de vervulling van maatschappelijke opgaven. Marco ziet hiervan al goede voorbeelden in de G4, Nijmegen en Zaanstad.

Pitches: ervaringen uit de praktijk

Ronnie Hekkenberg van de gemeente Zaanstad deelt zijn persoonlijke zoektocht in de gemeente van ambtenaar bodemsanering tot integraal adviseur in het Omgevingswetteam. Hij beschrijft een proces van vallen, opstaan en overwinningen. Ronnie benadrukt dat je eigen drijfveren erg belangrijk zijn om te zorgen voor een goede inbreng van bodem in de Omgevingswet. Daarnaast is het belangrijk om te blijven hameren op het belang van de ondergrond, net zolang totdat het kwartje bij meer mensen en op de juiste posities is gevallen.

Aangezien de ondergrond onzichtbaar is, bieden visualisaties van de ondergrond uitkomst om met collega's van andere disciplines te praten over het belang van de ondergrond in bijvoorbeeld een omgevingsvisie. Martijn Mekking (Tauw) laat verschillende geslaagde voorbeelden zien, van 3D of 4D visualisaties van de ondergrond tot sprekende animaties. Afhankelijk van de vraag kun je de juiste vorm kiezen. Martijn stelt tot slot dat het nu de kunst is om te zorgen voor een goede samenwerking tussen techniek, data, ondergrondkennis en ruimtelijke ordening.

De gemeente Nijmegen is al bezig om door goede beelden informatie van de ondergrond inzichtelijk te maken. Sjaak Broekman (gemeente Nijmegen) neemt ons mee in de totstandkoming van de Stadsatlas Nijmegen; de atlas van het natuurlijk kapitaal. De Stadsatlas is nog niet af, maar het levert nu al inzichten op. Een van de inzichten is bijvoorbeeld de relatie tussen de gebiedsgenese en wateroverlast bij piekbuien op sommige hoger gelegen delen van de stad. Sjaak vertelt ook dat de stadsatlas het resultaat is van input uit meerdere werkvelden. Meerdere werkvelden hebben blijkbaar behoefte aan dergelijk visueel achtergrondmateriaal.

Als laatste gaat Klaas van der Veen (RUD Drenthe) in op de rol van uitvoeringsdiensten. Nu bodemkennis bij verschillende gemeentes overgegaan is naar uitvoeringsdiensten, benadrukt hij dat de het goed is om uitvoeringsdiensten vroegtijdig te betrekken bij de ontwikkeling van omgevingsvisies en -plannen. Klaas benadrukt dat uitvoeringsdiensten de gemeenten kunnen ontlasten bij de opkomende verantwoordelijkheden onder de Omgevingswet. Vergeet ze dus niet!

Van dilemma naar doorbraak in eigen praktijk

Als afsluiting van de sessie hebben deelnemers eigen dilemma's voorgelegd om adviezen en tips uit eigen praktijk te ontvangen van andere deelnemers. Dilemma's kunnen zich voordoen op technisch inhoudelijk vlak (wat is mogelijk?), op organisatorisch vlak (wie moet ik aanspreken?), procesmatig vlak (wat moet ik precies doen?), communicatief vlak (hoe verkondig ik mijn verhaal?), financieel vlak (welke middelen zijn er en hoe spreek ik die het best aan?). Uiteindelijk moet de sessie een doorbraak bieden of worden in ieder geval oplossingsrichtingen aangeboden. Kleine dingen kunnen vaak al helpen om weer een stap in de goede richting te zetten. Bovendien zal men versteld staan van de gemeenschappelijke vraagstukken. Dat ondervonden de deelnemers bij onze sessie dat ook. Zo wordt een koffietafelgesprek tussen mensen binnen het traditionele bodemwerkveld en de energiegroep aangehaald. Wat blijkt, de energiegroep was zich niet bewust van wat er zich allemaal in de ondergrond bevindt. Een ander interessant voorbeeld is het feit dat ruimtelijke ordenaars zich vaak niet bewust zijn van de onderwerpen waar bodem en ondergrond een rol kunnen spelen. Als ze dit nu eerder hadden geweten, hadden gebiedsontwikkelingsprocessen sneller, maar ook beter uitgevoerd kunnen worden (denk aan het klimaatadaptatievraagstuk). Dit is niet alleen een doorbraak voor de ruimtelijke ordenaars, maar ook voor de bodem mensen. 'Loop eerder bij deze mensen binnen en verkondig het bodem en ondergrond verhaal'.